

REDACTIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an 20 cor.
pe 6 luni 15 cor.
pe 3 luni 5 cor.
pe o lună 2 cor.

Nr. de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERȚIUNILE:

de nu eșt garantat: prima dată 14
linei; a doua oară 12 linei; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.

Atât abonamentul, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte în Avans.

Telefon pentru oraș și comitat:

Scrierile neînscrise nu se potomant

După adunare.

Au fost prea frumoase, prea impunătoare serbările din Timișoara, de cât să nu sară spine în ochii presei șoviniste, care de-atunci încoace ne injură ca din ușa cortului.

Dar nu numai atât. Dedatu-ne-am noi cu injurăturile acestei prese așa de mult, încât nici nu ne mai simțim bine fără ele, de data asta însă onorabila presă a recurs la întreg arsenalul său de luptă. Și scos-au minciuna și calumnia pe teren — probatele-și arme — improșcând totul, în oameni și în instituțiune, fără cel mai mic scrupul de omenie ori cinste ziaristică.

Am arătat alaltăieri cum dl Bartha Miklós, a consacrat coloane întregi în ziarul său «Magyarország» acestor calumnii. S'a întrebat oare domnul Bartha Miklós de veritatea faptelor, pe cari le-a pus pe hârtie?

Am arătat alaltă-ieri că nu. Dl Bartha a afirmat că la banchetul din Timișoara președintele Leményi a toastat numai pentru împărat. Am publicat în numărul trecut textul autentic al toastului d-lui Leményi care desmințea eclatant pe dl Bartha. Luat-a dl Bartha notă în ziarul său despre insuficiența informațiilor, pe baza cărora se dovedește a-și fi scris articolul? N'a luat. Suntem siguri că nici nu va lua. Ce dovedește aceasta? Întâi, că dl Bartha a scris pentru că-i venea bine la socoteală calumnia din circulație,

a doua: că a scris știind că face discuțiune pe temel de calomni.

Ast-fel de oameni fac deci opiniunea publică maghiară.

Cu dl Bartha am fi terminat prin urmare.

N'am terminat însă cu celelalte soiuri de calomni. Căci pe când dl Bartha zicea că președintele Leményi a toastat pentru împăratul Austriei, «Aradi Közlöny» de erl e informat că s'a toastat numai pentru domnitor, având aceasta subînțelesul, că Ardenii nici azi nu recunosc pe Rege ci pe Marele duce al Transilvaniei.

Eată în ce chip perfid se intervertesc faptele și se agită împotriva instituțiilor noastre. Și înzădar dăm ori câte desmințiri, despre acestea presa șovinistă nu ia notă, pentru-că nu adevăr urmărește dînsa, ci meschinărie, discreditarea instituțiilor noastre, și legitimare pentru persecuțiunea lor.

Acestea două calomni au variat cu privire la toast.

Mai sunt însă puncte de incriminări. Se zice că fișpanul comitatului Timiș a voit și dînsul să participe la festivități, a cerut însă «unele garanțe de patriotism» dela comitetul aranjator și după-cel n'a obținut, atât dînsul cât și populația Timișorii, a stat la o parte dela serbări.

Nu știm ce e adevărat în crimen-ul acesta și nici ce a cerut fișpanul dela comitetul aranjator. Căci dacă e adevărat că dl fișpan a cerut «garanții de patriotism», atunci onorabilul domn și-a permis o imper-

țință, pe care comitetul aranjator n'a onorat-o destul, când a refuzat să-i dea aceste «garanțe». Atâta infamie s'ar cuprinde în aceasta atribuire de intenții a d-lui fișpan — dac-ar fi adevărată,— încât merita un alt tratament pentru o insultă bătărană aruncată în față neamului românesc, care una este cu «Astra». Cerut-a dl Molnár Viktor «garanții patriotice» dela DMKE? De unde și-a luat cutezanța să ceară dela «Astra»?

Faptul acesta, zic foile maghiare a ținut la o parte pe Maghiari dela festivitățile Românilor. Adecă lipsa «garanțiilor de patriotism».

Bine-au făcut. Sincer spunând, noi nu le-am simțit lipsa. Dar constatăm că comandantul de corp dl von Schwitzer ne-a onorat cu înalta sa prezență însoțit de alți doi domni generali și mai mulți oficeri fără a le fi dat prealabile garanțe de patriotism. Și credem că doar persoanele acestea vor fi atât de patriotice ca și cel puțin dl Molnár Viktor.

A treia incriminațiune e, că s-a cântat »Gott erhalte« imnul Dinastiei. Am schițat în raportul nostru esact întimplarea aceasta; nu mai revenim. Dar să fim în curat: *trădare de patrie însemnă a cânta imnul Majestății Sale?* S-o știm, c-apoi n-o mai facem. Vom cânta d-aci nainte totdeauna imnul nostru național.

Ce mai avem?

»Draperiile național maghiare« s'au delăturat din Redută. Nici asta n-o prea înțelegem. Fost-au acolo insignii de-ale sta-

SOLUS ERO.

Tu preacurată rază, ce-ai coborît din stele
Să luminezi în noaptea singurătății mele,
Ascultă-mi rugăciunea, ce-o gem cu baza arsă:
Din preajma vetrei mele fă calea ta întoarsă.

— Păcătuieste raza curată, viorie
Când se oprește 'n drumu-și pe-o strășină pustie,
Înșmântând cu picuri, cu sfânta ei vâpaie
O scorbură ce poartă un cuib de cucuvaie.

— Vezi, zboar' atâția fluturi în necuprinsul firii
Și strălucesc pe câmpuri în floare trandafirii.
În calea ta senină spre ei îndreaptă-ți sborul
Căci lor te dete 'n gându-și de viață dădătorul.
Tu preacurată rază ce-ai rătăcit din stele
Să luminezi o clipă singurătății mele.

Eu port în mine noaptea și 'n bezna ei adâncă,
Mi-e sufletul un vultur înlănțuit de-o stâncă;
Ar vrea adâncul bolții cu sboru-și să 'ntreție
Prin câmpuri de lumină, prin drumuri de vâpae,
Să-și scalde ochii tulburi în râuri largi de stele...
— Dar aspra țintuire a lanțurilor grele.
Cu pravul sur al petrei îi înfrățește rostul...
Zadarnic vrea să-și cate — în ceriuri adăpostul;
Cu glas nebun el urlă și blastămă și țipă
Și sânge cald stropește trudita lui aripă
Și vecinic o să lupte în patima-și păgână,
Cu bulgării de piatră, cu lumea de țărână...

Zimbînd amar se 'ntreabă deci mintea-mi gânditoare,

De ce-ar veni la mine făptura ta de floare?
Tu înger cu ochi limpezi, cu aripă de mătășă,
De ce să te cutremuri de-o luptă ne'nțeleasă?

Când zboar' atâția fluturi în necuprinsul firii
Și strălucesc pe câmpuri, în soare, trandafirii...

Octavian Goga.

Impresiuni și reflexiuni dintr'o călătorie.

De

S. Tamba.

6.

Umbl m să angajăm un birjar creștin pentru a doua zi dimineață, să ne ducă la Ițcani. Ni-se spune însă că dintre 30 de birjari, câți îi are Suceava, numai doi sunt creștini: un neamț și un biet român.

Îi căutăm în toate părțile, dar nu-i găsim. Ce era de făcut? A trebuit să luăm un ovreu cu toată ura ce-o aveam față de ei.

Voiam să intru la un bărbier, căci mă năpădise barba de nu-mi mai puteam scoate nasul în lume. Mi-se spune că nu există bărbier creștin. Ce era de făcut?... M'am dus la tîrtan. Primul tîrtan care m'a ras în viața mea. Înțeleg cu briciu și cu săpun, căci fără briciu și fără săpun m'au mai ras ei, trebuie s'o recunosc vrînd nevrînd.

— Haidem la cină și la un pahar de bere oameni buni, că mi-s'or lipit mațele de șira spinării!

— Sănătoasă vorbă! — aprobară cu toții.
— Unde să ne oblim o leacă domnule Cioloca?

— Uite aici împotriva! E cel mai bun restaurant.

— Creștin?...
— Proprietarul e creștin, birtașul însă durerel... Tot Jidan.

— Eu unul atunci nu mănânc aci.
— Ba zău îi mânca, dacă te-o răzbi foamea, că birtaș creștin nu veți găsi în Suceava.

— Atunci mai bine mă duc și-mi iau niște cîrnățării și mă 'ndop acasă la mănăstire decât să știu c'am mîncat din mâna unui Jidan.

— Socoteala nu-i rea, numai cât nu știu unde-i găsi pe cîrnățărul ăla creștin, căruia vrea să-i faci alișveris.

— Doar' nici de-aceștia n'aveți creștini?...
— Durere!...

— Ptiu, fir-ar al dracului! Hotelier creștin, — ba; bărbier, — detto; birtaș, — c'an palmă; cîrnățar, — nici atât; birjar, — caută-l!... No amu poftesc și te omoară!

— Tovarășul B: Aici nici omori nu te poți cu naționalismul nost intransigent, că tot un medic — șachter de-al lor te disecă să constete cauza sinuciderii și tot un tîrtan îți ia procesul verbal.

Haide intrăm unde ne arată dl Cioloca, c'aici ca antisemit rămăi cu stomacul lipit. Mai bine floșemit și cu el deslipit.

Mațele 'mi corăiau pogan și 'ncepuseră a mă lua amețeli. Nu mai era de-a flămânzi. Vedeam bine că dacă mai persist în principiile mele antifirtănistice ajung ca sf. Ioan cel nou. Ce era de făcut dar? Am înghițit și paharul acesta.

Mi-am dres însă iute gura cu 2 halbe de bere Okocim. Nu e rea.

tului, emblemele lui oficiale, marca țerii etc. cari s'au delăturat? Nu credem. Ori că n-am împodobit sala cu steaguri și alte particularități unghurești? Eram doar la o manifestațiune românească.

Dar asta înzădar o spunem unor oameni, cari și-au pierdut în așa grad mintea încât drept învinuire ne aduc și aceea, că *am vorbit la aceste serbări numai românește.*

Ei bine, mai putem noi continua discuția?

Nu.

Vom trece nesuperați înainte!

PENRU BARTHA MIKLÓS.

Ni se scrie din afară următoarele:

Samsarul convingerilor de ori-ce categorie, Bartha Miklós și-a ales de temă în sfârșit și falnica noastră instituțiune culturală «Astra».

Sunt convins, că articolul despre «Astra» s'a scris fără recompensă și din indemn propriu. Atâta perfidie numai dela un om dexter în ale perfidiei, cum este Bartha Miklós se mai poate aștepta.

Ți-se pare că i-se sfășie inima, când vorbește de soarta Românilor din câmpii și din munți — și trebuie să fi un bun cunosător al fraseologiei sale, ca să poți constata, că compătimirea țeranului român din partea lui nu e durere, ci disprețul trufașului stăpân de oare-când, care tracta «în oarba lui trufie» ca pe vită pe Românul legat de glie. «Ați zice, că batjocoresc pe acest popor, care suferă de sute de ani» — zice Bartha, eu jur că batjocorește.

Pentru-ca perfidia deplină să fie, se face a căuta cauzele și mijloacele mântuirii neamului românesc.

Constată că noi Românii nu avem școli corăspunzătoare legii — învățători cvalificați nici așa. În fața acestor *rele*, lucru natural, că leacul cel mai bun pentru mântuirea patriei este și va fi școala maghiară de stat — căci lumină, șovinism, kossuthism numai aici se poate câștiga. Și bine să știți oameni cu minte, a vorbi unghurește este totul: a

vărsa sânge pentru țară și rege, dacă nu te lapezi de neam, e mai mult, ca păcat. Sus dară guvern! și tu, care ai neglijat pe acest popor trecut, acum ascultă pe credinciosul fiu și apostol al patriei, pe modernul Ianus al indignărilor patriotice și infundă-ți școlile cu Români; pune la altar pe preoți eșiți din *teologii de stat!*

Mirați-vă și închinați-vă ceriuri și voi sârmanii preoți valachi — rugați-vă domnului, ca să vină în fine împărăția ne mai visatei luminii din credința de stat. Fiți serioși oameni și nu rideți, — Nu e glumă, ci o problemă mare — o teologie de stat se chibzuește — ala kisededovouri — diriguite de câte un archimihászna din ministerul de interne. Ce genială, ce puternică idee pentru scăparea neamului. Vorwärts! Marschieren! In spre oficina noiei credințe!

Dar să nu te oprești aici guvern! Să mergi mai departe. — Incepe, ca și la Ruteni, o acțiune de mântuire între Români și atunci poporul acesta se va convinge, că *agitatori* naționalităților sunt mincinoși și înșelători și atunci nu va mai fi Românul prada acestor oameni periculoși pentru stat, ideile propagate de oamenii «Astrei» nu vor mai stăpâni poporul românesc.

Inchinați-vă neamuri! Bartha Miklós vede și prevede totul. În timpul greului absolutism, când fii acestei binecuvântate țeri în că nu se bucurau de libertățile falnicului liberalism, din însuflețirea și hărnicia a câtorva fii ai neamului românesc s'a creat «Asociațiunea Transilvană» de odinioară, devenită din grația liberalismului «Astra» de azi. Pe flamura ei s'a scris *cultură*, adică *școlă-lumină*, progres material și spiritual. Ne-am pus pe lucru și sub auspiciile și influența ideilor eșite din sinul ei ridicatu-ne-am școli și deosebite institute asudând și cu credință în Domnul. Le-am ridicat mai frumoase și mai primitive, așa cum ne-a permis sărăcia noastră, așa după-cum ne-a mai rămas ceva de jertfit, când odată ne-am dat totul — sudoare și sânge în vistieria statului; și am dat, ce e a statului, fără să fim cerut, ce ne compete, și am zis, că dacă nu ne dă din al nostru, să ne lase, să facem cu ce

ni-a rămas, ceea-ce ne trebuie; școală pentru poporul nostru, în a lui limbă căci lumina minții numai în limba mamei se poate răspânda. S'a zis și s'a făcut. Azi privim cu mândrie la rodul sărăciei noastre și ne luptăm, că ce s'a început să se ducă la bun sfârșit. Intunerecul din vremile *Aprobatelor* și *Compilatelor* — cunoști timpurile aceste d-le Bartha și al d-ta curajul bărbătesc să ni-o spu pe unghurește nouă și lumii întregi, ce timpuri erau acele? — dispăre cu încetul, Românul începe a se prețui pe sine și începe a înțelege din școala neamului său, că soarele într'adevăr și pentru el răsare; mai știe și dînsul, că sunt pe lume și drepturi — nu numai datorințe și disprețuri, și toate aceste păcate le știe Românul, d-le Bartha, dela dascălul și preotul valach, simplu dacă-ți place, dar de inimă. Și să știți un lucru acum: Până va exista sete de lumină și drepturi, în a le răspânda aceste toți vom fi agitatori, toți, căci ne simțim oameni onești și cu tragere de inimă pentru neamul nostru; și nu vom trăda acest popor, nu vom părăsi altarul culturii sale naționale, să aiurezi de o sută și de o mie de ori mai tare, cași în articolul perfid despre Astra.

Striviți, înfricoșați nu ne mai lăsați de urletul nimăru și cu toate aceste nu vom comite nici odată nebuniile atribuite înțelepților neamului nostru din sinul Astrei.

Al d-ta curajul bărbatului de caracter, să o declar, că crezi, că e posibil să țină un român de naltă cultură în Ungaria și în public toast pentru împăratul numai?

Crezi d-ta, că un om cu mintea întregă cu ocaziunea unei solemnități, să ceară îndepărtarea draperiilor de color unghurești? A comite o prostie atât de colosală, pe cât de impertinente sunt minciunile aceste, nu se poate.

Nu le crezi nici d-ta minciunile aceste — dar fii bun și ne spune, pentru-ce ai cerut totuși intervenția ministrului?

Să-mi dai însă voie, să te fac atent încă de acum, că în răspuns să ne-o spu de loc la început, că oare în calitatea omului de convingerea dela «Magyarország» sau

Se bea bine. Inceputul nu e rău, îmi gândii, și-mi comandai un „Holzfleisch“.

M-am speriat de ochii ce i-a boldit la mine chelnărul. Nu știa de e de mâncat sau de beut. Mi-a adus în sfârșit o friptură coșer de porc, care după 2—3 grohăeli prin stomac îmi potoli tonurile mațelor discordate. Ceilalți încă își puseră fălcile în mișcare, ca după o zi lungă de post.

Par'că-și mai venira creștinii în fire după-ce mai traseră și câte-va pahare de vin. Scurt zis: cu ziua aceea ne 'mpăcarăm omenește.

De ziua următoare nu ne durea capul pe nici unul. Singură doamna B. se gândise că ceva mâncare pe drum nu strică. Cine știe pupăm ceva pe unde trecem sau ba, cu îmbulzeala asta mare de oameni. A și plecat îndată să cumpere ceva cărnățării, însoțită de fratele V., pe care-l însărcinasem să se îngiească și de mine.

Până-ce s'au reîntors ei, noi cei rămași am mai „slobozit“ niște cărți postale ilustrate, ear după-ce au venit și ei am plătit-o socoteală jidovească piparată, să i-o trănțești de cap nu alta. Dar vorba Mnealui: „Numai odată s 400 de ani dela moartea lui Ștefan“! — Am plecat cu mângăerea că la 500 de ani n'o să ne mai tragă nouă chiulu, ci altora mai pri-copsiți ca noi.

Ajunși la mânăstire la învatarea domnului Balmoș Iun. ne mutăm hotrobele în altă odaie mai convenabilă, rămasă goală. Îi mulțumim și cerem audiență la tătucu Morpheu.

Maî întâiu a fost primit tăcutul tovarăș Nicolae, pe care în curînd îl și auzii boscoro-

dind în limba somnoroșiei sale a moșului Morpheu. Eu până câtră miezul nopții avuses de furcă cu gardiștii pișcători ai acestui Omnipotent, nevoind să mă anunțe la audiență. Credeam c'o intrat fratele Victor și cine știe ce rapoarte lungi îi face de nu-mi mai vine și mie rîndul.

Mă săturasem până 'n gât de scărpinatul urmelor gardiștilor, când aud numai: svirr!... în unghetul opus al odăii.

— Care ești, măi?

— Eu. Pute măi frate a usturoi aici de gândești că te ia dracu!...

— Ce-ai aruncat?

— Perina, trebuie c'aceea pute.

Nu trec 5 minute și ce aud numai zzzup!... în celalalt unghet.

— Ce drac e cu tine măi Victore?...

— Unu!... soarele ei de putoare. Îmi vine să-mi vîers sufletu măi, nu alta

— Acum cu ce-ai svirlit?...

— Maî era o perină. Băgas'ar dracu în toate perinele și plapomele de pe lume!... De știam una ca asta, maî bine mă culcam pe treptele bisericii.

Remăsese bietul gol-golaș, numai pe saltea și tot se svîrcolea și șuera de gândeai că-și dă sufletul

Soțu Nicolae habar n'avea de toate acestea. Trăgea niște dordoloși de sunete pe nas de credeai că vrea să spărie pe cineva.

După-ce mi-se tocira unghiile de scărpinat, ajunsel în fine și eu să capăt audiență la unchișul Morpheu, care mă primi cu brațele deschise în apartamentele sale de somn aducătoare.

Dar abia mă alintă la sînul său cald vr'o 2 ore și un bubuit strășnic mă redă earăși tristei realități. Venise țirantul cu birja să ne ducă la Ițcani.

Primul gând după-ce m'am trezit mi-a fost, să mă uit la fratele Victor, dacă maî e în pat sau l'a aruncat dracului și pe acela undeva.

Era 'n pat bietul, cu capul bondărău și cu picioarele priponite în părete. Chinuit somn!

Îl compătimeam din inimă, dar nici eu nu eram de invidiat. Eram cu pielea toată ciorsăită.

Ne ridicam noi cu chiu cu vaif, căci jidănașul dela ușă nu ne mai tăcea de pe cap cu fleura lui ascuțită: „*Pofthesc să scuhaști boierilor, ehe schephem trhenu!*“

— Maî tacă-ți nespălata, măi jigodie, ci noi te-am angajat să vii la 2 ore și acum e numai ora 1.

— *Ma rhog puna la Ițcani e departe.*

— No acum basta și te cară de aici. Așteaptă la ușă până venim.

— *Ma rhog, ma rhog!...*

Ne 'mbrăcăm noi repede bufnindu-ne mai de una, maî de alta — ca omul nedurmit — și ieșim încercându-ne birja jidanului.

— *Ma rhog, fost vorba che nhuma 3 boiehr!*

— Tine-ți pupăza și mână 'nainte!

— *Ieh — da nhu-t cu ahereptate!*

— Dă numai înainte că-ți facem noi dreptate. Maî veniseră adecă 2 domni cu noi, de aceea făcea acum jidanul gură, voind să mă stoarcă ceva.

După-ce pornirăm la drum aflarăm de-ce a venit ovreiu așa de timpuriu și nu ne maî slăbia din gură să ne îmbrăcăm mai repede.

în calitatea redactorului secret în același timp dela foaia de odinioară a lui Bánffy, dela «Reggeli Ujság» vei bine voi a ne liniști sufletele?

Idomeneus.

DIN ROMANIA.

M. S. Regele în străinătate. Joi, 2 Septembrie, M. S. Regele, urmat de suită, a mers la gara din Ragaz ca să primească pe A. S. R. Comitesa de Flandra, care sosea dela Bruxela și în tovărășia căreia Suveranul a făcut zilnic, în timpul șederii la Ragaz, preumblări în jurul acestei localități.

Regele a binevoit a primi în audiență, în timpul acestor șase zile petrecute aci, pe dl baron Roggenbach, fost prim-ministru al marelui Ducat de Baden, Exc. Sa dl comite de Osten-Sacken, ambasadorul imperiului rus la Berlin, dl profesor-dela facultatea din Tübingen von Bruns, Exc. Sa dl baron von Schreckenstein, fost mareșal al curții A. S. R. Principei Carol Anton de Hohenzollern, precum și alte persoane de distincție aflate în localitate.

Luni, 5 Septembrie, la orele 2 p. m., Suveranul, urmat de suită, a părăsit Ragazul plecând la Weinburg.

La gara St. Margarete, Majestatea Sa af ost întâmpinat de A. S. R. Principele Ferdinand al României, A. S. R. Principele Frederic de Hohenzollern, A. S. R. Principele Carol, care venise în automobil. spre a ura bună sosire înaltului călător.

La gara din Raineck, Regele a fost primit de A. S. R. Principele Leopold de Hohenzollern, AA. LL. Principesele Luisa și Iosephina de Hohenzollern și de Suite; iar de aci Majestatea Sa, dimpreună cu persoanele ce l'au însoțit, fură conduse în echipagele curții la castelul Weinburg.

Din străinătate.

Politica Angliei în Asia. Secretarul de stat al ministerului coloniilor Brodrick în vorbirea sa ținută la Bradley a dezvoltat principiul său politic în privința politicii Angliei în Asia zicând că procedura Angliei în Tibet este corectă, provocată de altfel de către Tibetanii. Anglia prin procedura asta a voit să procure autoritate comerțului englez, Anglia grijește cu luare aminte de deobligamentul, de a nu ocupa teritoriu tibetan

Avea să mai ducă niște domni la Ițcani și trebuia să aibă vreme să se mai reîntoarcă odată, ca să nu scape nici aceia trenul, căci altcui o păția. S'a folosit de ocaziune bezevenchiul ca să stoarcă înc'o taxă în contul odihnei noastre. Un folos însă tot am tras și din geșeful acesta al firțanului. Anume acesta ca să nu întârzie cu cei cari avea să-i mai ducă la gară mâna în ruptul capului, scăpându-ne astfel mai repede de colbul teribil ce era pe drum și pe care trebuia să-l respirăm. Cât e drumul de lung era plin de grupuri de studenți, cari învăluși în negura de praf își zoriau picioarele spre Ițcani.

Ajunși la gară ne împăcam cu birjarul obraznic, încununându-l cu câte-va înjurături și înădindu-i plata cu câte-va pițule primite cu ghiare lacome și cu vorbe de mulțumită.

Trecem apoi în furnicarul gării. Abia te poți strecura, atâta lume. Dar când vor mai veni și ceilalți!... Vai de capu nost!... Ce ne facem?... O să ne urim zilele așa îndesuală o să fie pe tren!...

Unul trece să ne iese bilete. După o oră întreagă de bae de vapor și de masagiu rusesc scapă, mort de jumătate. Punându-ne în activitate febrilă cotele intrăm în sala restaurantului să luăm un ceai sau o cafea.

(Va urma).

permanent și se va feri să se amestece în afacerile interioare ale țării. A mai spus Brodrick, că generalul *Kitchener*, ca comandant suprem în India, a seversit lucru extra-ordinar. Cu privire la reorganizarea armatei din India s'au făcut pregătiri, pentru a fi mobilizată în scurt timp, pe cum a fost asta și până aci, și pentru a putea petrece în tabără mai multe luni fără lipsă de ajutor mai de parte Cea mai bună garanță a păcii la frontieră este aceea, *dacă dăm să înțelegem aceia a zis Bodrick, că ar putea să devină dușmanii noștri, că Anglia este gata de război.*

Războiul ruso-japonez.

Petersburg, 27 Sept. Precum vestesc raporturile telegrafice sosite aici, Japonezii se pregătesc cu grabă febrilă jur de Mukden pentru atacul proxim. În Petersburg în general se crede, că deja zilele astea se va da o luptă sângeroasă asemenea celei dela *Liaoyang*.

Tokio, 26 Sept. Aici se crede, că **Japonezii au cucerit șase forturi la Port-Arthur** în linia II. de apărare. Dela 19 a lunii curente tot mai mult cresc speranțele cuceririi orașului.

Tokio, 26 Sept. Aici sunt de părere, că **armata asediatoare în timp foarte scurt va pătrunde în oraș, silindu-l să capituleze.**

Paris, 26 Sept. Știri sosite din Tși-fu vestesc, că situațiunea asediaților este foarte critică. **Toate întăriturile exterioare se află deja în mâinile Japonezilor.** Comandantul Stoessel dispune numai de câteva mii de soldați. Japonezii au suferit ce e drept mari pierderi, dar pierderile Rușilor sunt cu mult mai mari.

Londra, 26 Sept. Japonezii Sâmbătă au îndreptat un foc aprig asupra muntelui Jean. Când focul artileriei rusești a slăbit, infanteria japoneză a reușit cu mari pierderi să treacă peste zidurile fortului. **S'a iscat o luptă groaznică, în care mătreața garnisoană rusească a fost înțelărită până la ultimul soldat. Japonezii au pus mâna pe trei forturi importante, și 6 mai mici.**

Referitor la lupta dela *Liaoyang* cetim în *L'Européen* următoarele:

În urma micilor încaerări dela 24 dintre avangardele lui Nodzu și câte-va posturi mici rusești, din regiunea Landian-San, Kuropatkin trimete o telegramă lăudăroasă.

La 25, Rușii pierd, fără folos, vre-o sută de oameni, în câte-va ciocniri mici cu trupele lui Nodzu, cari începuseră să vie în număr mare.

La 26 trupele japoneze apar pe tot frontul, la Anping. Rușii părăsesc poziția întărită dela An-Șan-Tșuang. „Japonezii atacară Anpingul ca niște fanatici“; până seara poziția principală le căzu în mâni, deschizându-le liniile Rușilor.

La 27, nimic însemnat. De aci încolo însă Kuropatkin și Sakarof devin mai puțin prolixi.

La 28 și 29, Japonezii se pregătesc pentru lupta cea mare, ocupând pozițiile ocupate întâiu de Ruși.

În zorii zilei de 30 începe lupta care durează două zile și care se întrerupe din cauza ploaiei și întunecului. La 1 Sept. st. n. des de dimineață, Japonezii, reluând ofensiva, fac o deschizătură în liniile Rușilor dela sud și ocupă poziția Sinlinton, la 5 km. împrejurul porților. În același timp intră și Kuroki în scenă, în sectorul de Nord-Est; patrulele rusești dau alarma de abia după ce două diviziuni ale generalului japonez trecură Taitșihoul.

Pe Kuroki îl preocupă numai planul de a eși înainte inamicului, pe linia de retragere; singurul lui obiectiv e să ocupe înălțimile dela Yantai, cari predomină asupra liniei ferate și dru-

mului din spre Mukden. Din cauza trecerii fluviului însă și din cauza generalului Orlof, pozițiile acestea au fost ocupate mai înainte de corpul I siberian.

La 2 și 3 Japonezii înfrâng corpul lui Stakelberg, împingându-l dincolo de drumul Mukdenului, iar pozițiile dela Yantai, sunt rău amenințate. Atunci Kuropatkin a ordonat evacuarea Liaoyangului și retragerea spre Nord. De altfel retragerea a început dela 1 nu 3, de oare ce în momentul când generalul a telegrafat ordinul dat, se afla, împreună cu tot statul major și o mare parte din corpul său de armată, pe înălțimea stațiunii Yantai. Dovadă că trimisul special al lui „Le Temps“ spune că în dimineața zilei de 1 Septembrie totul se liniștise, iar gara s'a evacuat fără grabă. Îndată ce Kuroki a aflat acest lucru, căută să se lupte repede cu inamicul. Cu această ocazie am putut să mai admirăm odată dibăciile cusute cu ață albă, ale cenzurii rusești restricția mentală a generalului Kuropatkin. La 3 Septembrie a dat ordin ariergardei să evacueze Liaoyang și cu toate astea, la data aceea, retragerea fusese hotărâtă de două zile iar evacuarea îndeplinită. Faptul acesta explică blamarea generalului Orlof, pentru ofensiva sa viguroasă dela 2, făcută spre Sykvantun. Pentru Kuropatkin, această ofensivă n'avea nici un rost, de oare-ce îi contraria planul.

Și cu toate acestea a contribuit să scape o situație desperată. La 4 dimineața, Japonezii au ocupat Liaoyang. Cum ar fi putut toate corpurile de armată ale lui Kuropatkin, cu bagajele lor, să iasă din oraș, în astfel de condiții, numai în ziua de 3?

Cine mai poate zice acum că pumnul colosului va zdrobi inamicul? Presa rămâne stupefiată, în neputință de a trage concluzii.

Cine nu știe că, de vre-o două-zeci de ani, Rusia nu ș-a mai reînnot artileria; că, afară de câte-va excepții, spiritul generalilor ruși este mai retrograd decât al tuturor națiunilor Europei; etc.?

Toate prejudecățile înrădăcinate în spiritul șefilor, de-acum 34 de ani, le găsim neatînse la cea mai mare parte din generalii ruși, cari nu s'au folosit de nici o lecție dată de istorie. Încrederea oarbă în pozițiile bune, inerția comandantului, pasivitatea, incapacitatea de a conduce o acțiune începută, toate prejudecățile ilustre prin pildele dela Spikeren, Foeschwiller, Sedan se găsesc în zilele dela Liaoyang. Asta-i direcția generală. Rutina administrativă nimicește eroismul, paralizează devotamentele.

Novoie Vremia povestește că unor soldați li s'a refuzat obuzele cerute, de oare, ce nu aveau hârtiile în regulă.

Privind suferințele atâtor mii de ființe omești, cauzate de neglijare și nepricepere, ne întrebăm dacă nu era mai multă dreptate în Cartagina, decât în acest imperiu, în care serviciile cele mai meschine se răsplătesc cu dârnicie ridiculă.

Iată cum a putut face Kuroki trecerea peste Taitșihou, fără a trage un foc. Era aproape de mîntea omului să trimită oști destule în sectorii dela Sud și Sud-Est, dar nu trebuia să lase nepăzit cursul lui Taitșihou, la Nord-Est, ci ar fi trebuit să aibă aproape și sub mână oști îndestulătoare pentru a împiedeca trecerea peste Taitșihou. Se vede că Kuropatkin își închipuia că va afla destul de repede de începutul trecerii pentru a lua măsuri Kuroki, minunat ajutat de spioni, a reușit al înșela cu desăvârșire pe Kuropatkin. Dela 24 până 31 August numai armatele lui Nodzu și Oku au putut lupta în sectoarele de Sud și Sud-Vest.

La 31 atrăsese în față-le toate puterile lui Kuropatkin; dimineața, la 1 Septembrie, au luat toate pozițiile principale ale Rușilor, la Sud. Rușii sau grămădit chiar lângă zidurile cetății, îndărătul celor din urmă șanțuri. Tocmai dimineața aceasta, când Kuropatkin își grămădise toate oștile la sud-vest, spre a respinge „ofensiva des-nădăjduită“ acelor cinci diviziuni ale lui Oku și Nodzu. Karoki care așteptase afară de teatrul războiului, trecu cu două divizii peste riu, fără a trage un foc! Atunci abia află Kuropatkin că Kuroki a trecut prin vadul dela Sykvantun.

Deci manevra dela Yalu s'a repetat și a izbutit în totul ca și acolo.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 28 Septembrie 1904.

— **Regina României la Viena.** Din Viena se scrie că M. S. Regina României a comandat o coroană de bronz aurit, pentru a o depune pe mormântul împărătesei Elisabeta a Austriei. Pe cele două panglice se cetetește inscripțiunea: »Ție, care nu mai suferi!».

— **Teatru român în Sibiu.** Ne găsim în plăcută pozițiune de a aduce la cunoștința publicului nostru iubitor de progres, că harnica »Reuniune a sodalilor români din Sibiu«, a luat laudabila hotărâre de a prezenta în partea a 2-a a lunii Octombrie n. c. pe scena teatrului orașenesc, frumoasa piesă »Sâmbăta morților«, dramă în 5 acte de Raupauch, localizată nu se poate mai bine, de Teodor V. Păcățianu. Piesa după toată probabilitatea se va reprezenta de 2—3 ori. Venitul curat se va împărți între păgubiții noștri prin foc, cum și ca daruri de Crăciun săracilor noștri. Diletanții, recruțați din cele mai probate puteri dramatice ale Reuniunii, urmează cu multă diligență repetițiile. Prin punerea din nou în scenă a acestei piese, să va satisface dorinței numeroaselor persoane, cari din lipsa de spațiu, n'au putut asista la reprezentația dată cu atâta succes de Reuniune în 1901.

— **Inaugurarea unui monument.** Astăzi s'a făcut la Vilna desvălirea monumentului ridicat în memoria împărătesei Caterina.

Desvălirea s'a făcut cu mare solemnitate în prezența marelui duce Mihail Alexandrovici, a ministrului de interne principale Sviatopolk Mirsky și a 60 reprezentanți din înalta aristocrație poloneză.

— **Cele mai vechi tipărituri de origine românească.** După cunoștințele noastre bibliografice de până astăzi, sunt următoarele trei cărți destinate serviciului bisericesc:

1. Un Liturghier slavonesc a cărei tipărire se începe în vremea lui Radu-cel-Mare și din porunca lui și se termină sub Mihnea-cel-Rău în 10 Noiembrie 7017 (1508).

2. Un Octoih slavonesc, tipărit de același Macarie, din porunca lui Vlad Vv. în anul 7018 (1510); și în fine.

3. Un Evanghelier slavonesc, tipărit iarăși de Macarie.

— **Necroloage.** Subsemnații cu inima frântă de durere anunță în numele tuturor consăngenilor, amicilor și cunoșcuților, că mult iubitul ei soț, neuitatul lor părinte, socru și moș: *Ioan Roman*, paroh gr.-or. în Luncoiul superior și membru al sinodului protopresbiterial al Zaranului, după un morb grav și îndelungat, astăzi la 11 ore seara împărățit fiind cu Sfințele Taine, în anul al 66-lea al etății sale, și al 40-lea al preoției, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului. Remășițele pământești ale neuitatului defunct, după împlinirea ritualelor bisericesti, se vor depune spre eterna odihnă, Luni în 13/26 Septembrie a. c. la 1 oră p. m. în cimitierul din loc.

Fie-i țărna ușoară și memoria binecuvântată! *Luncoiul-superior*, la 10/23 Septembrie 1904. Sofia Roman, ca soție. Nicolae Roman, Aron Roman, Rosalia Roman, măr. Petrișor, Florica Roman măr. Dataca, ca fi și fice, Elena Roman născ. Bradu, Ioan Petrișor, preot, Dimitrie Dataca, matriculant, ca noră și ginere. George, Dionisiu, Nina, Lucretia, Aurelia, Aurel, Petrișor, Constanța și Roman, Octavian Dataca ca nepoți și nepoate.

— Subsemnații cu inima frântă de durere, aducem la cunoștință rudeniilor, și a cunoșcuților, că neuitatul și mult iubitul nostru fiu *Romul, Train*, a răposat în Domnul Marți în 7/20 Sept. a. c. în etate de 4 ani, după un morb îngrozitor de șcarlat-difteria. Odihnească în pace! Firighaz, 12/25 Septembrie 1904. Ioan Stoian preot și Silvia născ. Petroviciu.

— **Moartea tragică a unei femei medic.** În secțiunea chirurgicală a spitalului din Mikolaev pe Don, figura ca medie secundar doamna Dr. Peters. Zilele acestea s'a adus în aceea secțiune o lehoză căreia trebuia să se facă o operațiune. D-na Dr. Peters era tocmai de serviciu în acea zi și primi bolnava care era muribundă, mai întâie îi telefonă medicului primar al secțiunii în privința operației. Acesta-i răspunse, că a examinat deja pe bolnavă înainte de ameză și că operația necesară nu e complicată, d-na Dr. poate să o facă singură cu ajutorul oamenilor de serviciu; medicul primar îi mai dădu afară de aceasta unele informațiuni de ordin medical.

D-na Dr. Peters procedă imediat la operație pe care o termină cu succes, dar, după câteva ore femeia operată fu un cadavru.

Când d-na Dr. fu chemată de oamenii de serviciu la moartă și constatată decesul, ea deveni nebună și fugi din sală. După un sfert de oră ea a fost găsită în agonie în odaia sa. Luase otravă și muri în câteva minute.

— **Libelul de serviciu al iuristului.** La noi în fericita Ungarie nu e mai modru de a te feri pe cale cinstită. Cu toată truda, diligența, dorul de muncă, calificația ești refuzat pretutindeni, așa că nu-ți rămâne alta decât alternativa: ori te sinucizi, ori cazi în crimă. În cazul prim societatea a scăpat de un membru superfluu, în al doilea s'a sporit statistica criminalilor cu un individ cărui, negreșit nu-i se poate aplica teoria lui Lombroso.

Nu este mirare dacă omul s'erac și cinstit ajunge să stea în fața acestei înfricoșate alternative, căci la noi toate carierele, toate oficiile începând dela cele mai de jos, până la cele mai de sus, toate gem.

Dar mai ales carierele științifice s'au umplut atât de tare, încât zeu nici nu se rentează să te mai cuțeți la fericirea ta pe calea științelor, chiar talent și vocațiune de ai avea, căci încercând să intri în formă de cerșitor în porticul Minervei, ești ori scos tot de-a doua, ori dacă ești tolerat, ești expus mai târziu să peri de foame înainte de ce ai fi dat barem vr'un semn de viață. Dintre carierele înalte cea juridică este mai ales, la care tineretul se îmbulzește (la universitatea din Budapesta și Cluj sunt peste 5000 iuriști, dar unde sunt academiile de drept?) în număr colosal de mare. Nu mai mic este contingentul acelora, cari caută fericire pe alte cariere: la tehnică, diferitele academii, și cursuri pregătitoare pentru alte cariere inferioare. Causa acestei supra-abundante este în primul rând proletariatul atât intelectual, cât și material, care s'a sporit în mod îngrozitor.

Un exemplu clasic al acestor stări adevărate și triste este și următorul caz întemplat zilele trecute în Budapesta. Un student iurist ne mai putând continua studiile din cauza miseriei, s'a hotărât să se lase de studiu, după-ce a încercat pe la toate oficiile, toți advocații, pe la diferite famili să se aplice, fie ca simplu diurnist, fie ca scriitor, fie ca instructor. Ne mai știind ce să înceapă alta, ca să nu piară de foame s'a dus la căpitanul de poliție din cercul IV, să-și scoată libel de serviciu, să se aplice unde-va ca servitor, ori ca hamal.

Fiind ce-e drept eam pe sărăcie îmbrăcat, dar curat și cu îngrijire, era bătător la ochi căpitanului, că un om inteligent voește să i-se libereze libel de serviciu.

Drept aceea căpitanul îi întrebă plin de curiozitate și cu un ton blând.

— De ce ai lipsă de un atare libel?

— Voiesc să mă năimesc Magnificență. Sunt om tare, sănătos, sper că doar voi putea fi de folos unde-va ca servitor în vr'un biurou, ori prăvălie, ori chiar și ca slugă la vr'un magnat. Poate m să ajung deja într'un loc ca atare, dar auzind stăpânul că n'am libel, a refuzat să mă primească de teamă să nu fie pedepsit.

— Dar de ce nu cerci d-ta să te fericesti pe altă cale? întrebă căpitanul plin de compătimire pentru despreatul tiner.

— O, domnule căpitan, încercat-am, umblat-am pela toate biurourile, cutrierat-am toate oficiile, să ajung ceva scriitor; voit-am să aflu undeva post de instructor, diurnist, practicant în drept dar fără rezultat, cu toată truda mea. Căci credeți-mă Magnifice, sunt om silitor, serios și iubitor de muncă. Dar situațiunea mea devine și mai grea și insuportabilă prin faptul, că am promis și părinților mei, că-i voi ajuta cu 5—10 florenți lunar, și eată acum stau însumi

acolo să pier de foame, ne având alta, decât aceste haine de pe mine.

— Dacă bine am înțeles, d-ta ai zis că ai căutat să ajungi unde-va practicant în drept. Ai d-ta pentru asta calificația recerută? — întrebă de nou căpitanul cu ochi examinatori dela tiner.

— Poftim D-le căpitan aci îmi sunt atestatele mele. Eu sunt K. I. iurist, am făcut maturitatea eximio modo, am fost un an voluntar, ear ca iurist am făcut cele două examene fundamentale. Dar ce-mi folosesc atestatele, dacă nu pot ajunge la un post cinstit, care mi-ar asigura un trai cât de modest, dar sigur, ca să-mi pot continua studiile.

Căpitanul uimit și înduioșat de situațiunea critică, în care se afla bietul tiner, i-a dat un ajutor momentan, făcându-l să părăsească gândul de a-și scoate libel de serviciu, dându-l în schimb unele recomandățiuni către cunoșcuții săi, pentru a putea căpăta o ocupațiune cât de mică nefericitul om.

— **Mulțumită publică.** La fondul „Masa studenților“ dela gimnasiul public român gr. or, din Arad au intrat dela 1/14 Iulie până în 14/27 Septembrie, a. c. următoarele daruri marimoase:

Dela „fondul gimnasial“ din Brad ca cunună eternă pentru Ier. Ioan Groza, protopresbiter în Halmagiu, vice-president al reprezentanței gimnasiale, reposit la 6 August 1904, 20 cor, Ales. Furdul, învățător Abrud-oraș 2 cor. Manasie Jar, preot Limena, din cauza alegerii profesorului Dr. Pavel Opriș de director gimnasial în Brad 4 cor. I. Ștefănescu, preot, Berini, comitatul Timiș 2 cor. Dr. Aurel Cioban, cand. de adv. în M.-Radna din cauza logodnei sale cu d-șoara Olimpia Hamzea, celebrată la 18 Sep. a. c. ca rescumpărarea anunțurilor de logodnă 30 cor.

Binefăcătorii dăruitori primească expresiunea profundei mulțumite!

Brad. 14/27 Septembrie 1904.

Comisiunea administrativă.

— **Foame în armata rusească.** Nemerovici Dantșenko descrie în Ruscoe Slovo, următoarele scene de foamete din armată pe cari le scoatem din „*Indépendance Romaine*“.

La dreapta și la stânga umblă oameni, cari de 9 zile nu știu ce va să zică odihna. Asta nu mai e oboseală, ci istovire. Oamenii aștia de abea se țin pe picioare.

Se opresc înaintea noastră și ne privesc cu lăcomie. În vagonul, schimbat în sală de mâncare, ved supă de varză.

— Ce vrei să mănânci? — Ași vrea pâne.

I se dă ban, dar îi refuză. — Vă mulțumesc, dar eu ași vrea o bucată de pâne. De două zile n'am mâncat nimic.

Numai decât le împărțim tot ce avem. Soldații noștri fac ca și noi. După un ceas n'a mai rămas nici o fărîmătură de pâne în tot trenul. Cu toate acestea, soldații vin într'un și cer pâne. Vin din poziții depărtate, unde nu e cu putință să se trimeată merinde. Nici un soldat n'a vrut să primească parale. Rugăciunile li-se mărginesc la a cere pâne. A doua zi o ordonanță cerea același lucru. I-se dă o bucată de pâne, dar mai vrea.

— Îți ajunge atâta. — Mie, da; dar îmi mai trebuie pentru căpitan. — Să vie singur. — N'o să vrea. — De ce? — Pentru că-i e rușine. I-se dă pâne și fertură pentru oficer, care salută de departe, luminându-i-se fața de bucurie. După câte-va clipe vine un ofițer din corpul lui Mișcenko, care făcuse câte-va verste: „Pentru Dumnezeu, generalul n'are ce mânca; dați-mi ce-va!“ zise. Ai noștri împart ceea ce au: jumătăți de sticle de rachiu, pâne, carne, conserve. Ofițerul se minunează. Măniile îi tremură.

O, mulțumesc; foarte ales. O să fie s'erbătoare pentru noi. E o lună de când n'am mai avut așa ceva; generalul o să joace de bucurie pe șea. Încă un ofițer vine. Îl invităm să mănânce. Mulțumește, zicând cu o voce slabă: — Parcă n'ași mai putea să mănânc. — Din ce ați trăit până acum? — Din ceai. E bolnav, tremură.

Ia cu lăcomie ceea ce i-se dă și pleacă în marș. Un alt ofițer se repede la o porție de soldat cu atâta ardoare, în cât era cât p'aci să ni se umple ochii de lacrimi.

— **Panică pe trenul expres.** Din Viena se telegrafează, că în apropierea oraşului subit a fost oprit trenul expres, ceea-ce a produs o panică de nedescris între călători. Acest sentiment de groază însă a dispărut, când s'a constatat motivul opririi trenului: o femeie a născut pe tren, şi de aceea s'a dat signalul de alarmă. Atât femeia cât şi nou născutul au fost aşezaţi la o casă privată.

— **Accident de tren în America.** După o depeşă din New-York în apropierea de New-Marke s'a întâmplat o catastrofă pe linia ferată în urma unui carambol dintre două trenuri, cu care ocaziune 45 călători şi-au pierdut viaţa, iar 120 au fost vulneraţi, dintre cari mulţi grav de moarte.

— **Foc într-un teatru berlinez.** Din capitala Germaniei se telegrafează, că acolo Duminecă noaptea s'a declarat un incendiu în teatrul *Lessing* arzând total magazinul cu decoraţiuni pentru scenă. Magazinul a fost asigurat, dar suma aceasta nu ajunge să acopere paguba, care este de un milion marce.

— **Afacerea candidatului la „episcopie“ calvinească.** Din Dobreţin, Roma calvinească, se scrie, că vestitul „protopop“ şi candidat la „vlădicie“ calvinească *Zsigmond Sándor* din Hajdu-Böszörmény a mulţumit de oficiul preotesc în urma descoperirii mişelilor sale prea multe şi revoltătoare. Când însă a fost pus pe picior liber, de către senatul de acuza a tribunalului din Dobreţin, nevrednicul om a revocat abdicarea, în urma căreia purtării „credincioşii“ săi revoltaţi a pretins dela comunitatea bisericească să nu ia act de revocarea „păstorului“ lor, somând tot odată pe *Zsigmond* să părăsească casa parohială. Comunitatea bisericească a satisfăcut cererea poporului, şi a trecut peste revocarea preotului la ordinea zilei, aşternând actele presidiului diecesan în această cauză pentru a face ca *Zsigmond* să părăsească comuna în timpul cel mai scurt, dovădindu-se de preot atât de nedemn pentru ea.

— **Autografele generalului Kuroki.** De când cu lupta dela Liaoyang, generalul Kuroki a primit mai mult de 500 scrisori cerându-i un autograf. Jumătate din aceste cereri vin din Anglia şi din America. Celelalte sunt din Elveţia, Austria, Olanda, Belgia şi ţările scandinave. Ceea-ce e mai curios din toată aceasta afacere este că generalul Kuroki doreşte să răspundă solicitorilor săi.

— **Mumia ominosă.** „British Muzeum“ din Londra de curând s'a îmbogăţit cu mumia unei preotese de pe timpul antic-egiptean. Dar nu aceasta este care deşteaptă interes mai deosebit, ci împregiurarea, că toate persoanele cari au venit în atingere cu această mumie ominosă, au murit, ori au avut accidente. Se zice, că mumia este a unei preotese egiptene, care descindea din sânge regesc, şi servia în templul zeului Ammon Ra în Theba cu 1600 ani înainte de era creştină.

Când mumia a fost imbarcată pentru a fi adusă în Anglia, o serie de calamităţi şi accidente s'au început. Mai întâi un membru al expediţiei, care a găsit-o, câte-va zile mai târziu şi-a pierdut mâna; nefericirea adică s'a întâmplat aşa, că în momentul, când un servitor i-a întins puşca, aceasta în mod neînţeles (?) s'a descărcat, sfărâmându-i braţul, aşa, că acesta a trebuit amputat. Sosită în Anglia expediţia, mumia a fost donată unei familii, peste care din momentul acesta a dat un şir nesfârşit de calamităţi. Odată mumia a fost dusă la un fotograf pentru a-i pregăti câte-va simulacre. Măne-zi fotografii agitate s'a dus la familia cu mumia unde a spus, că el singur a fotografiat mumia şi garantează, că nime nu s'a atins de aparat, şi totuşi fotografia nu reprezintă faţa mumiei ci a unei femei viue egiptene care priveşte furios cu ochii plini de groază. Puţin după asta fotografii au murit. Cine-va atunci a dat sfatul familiei să doneze mumia muzeului pentru a se scăpa de atâtea rele. Familia a ascultat acest sfat, dar omul care a transportat mumia la muzeu, o săptămână mai târziu a murit. De când mumia se află la muzeu, nici un accident nu s'a mai întâmplat; aşa se vede, că preuteasa lui Amon Ra şi-a regăsit locul de odihnă, de unde fusă conturbată de expediţia trecută prin multe calamităţi. Oamenii superstiţioşi din capit la Angliei numai cu spaimă îşi aduc aminte de această mumie, în care după credinţa lor deşartă locuieşte crudul demon al răsunării.

— **Hymen.** Dr. Gheorghe *Wilt* inspector şcolar regesc din Nyiregyháza şi *Victoria Frâncu*, Iosif *Botean*, profesor la realele din Déva şi *Florica Frâncu*, îşi vor serba cununia în Déva în 24 l. c. st. n.

— **Felicitările noastre.**

— **Emil Thomas**, cunoscutul artist dramatic, unul din cei mai populari actori berlinezi, a încetat din viaţă la Berlin.

Emil Thomas era excelent în roluri caracteristice. A jucat şi în America şi la Viena, unde era să se producă în ziua catastrofei lui „Ring-Teater“, pe acea scenă.

Era de 68 ani şi juca încă.

— **Ultimul supravieţitor al Balaklavei.** O depeşă din New-York anunţă moartea lui *John Conner*, unul din veteranii războiului Crimeei, decedat la Mont-Vernon în vîrstă de 76 ani.

Născut în Anglia se înrolă în regimentul Royal Artillery şi luă parte la faimoasa şarje din Balaklava care a fost foarte neigătoare pentru Englezi. După războiu se stabili în America.

E oare adevăr ultimul supravieţitor al Balaklavei? Se poate, dar dela un timp încoace apar necontenit o mulţime din aceştia. De 30 ani încoace, la fiecare 15 zile, eşe câte un supravieţitor care a luat parte la luptele acelea.

— **Ştiri ştiinţifice.** „N. W. Tagblatt“ nr. 252 aduce ştirea că medicul *Kellermann* vindecă nevralgiile rebele cu tratament local al „efectorilor de lumină“ violentă şi roşie închisă. Razele acestea au făcut minuni.

Avis celor suferinzi.

— **Tolstoi la Sinaia.** M. S. Regina *Elisabeta* a României a primit dela marele scriitor rus *Tolstoi* o scrisoare, în care îi arată, că din cauze independente de voinţa sa, din cauza împrejurărilor critice din Rusia, nu va putea veni prin Octombrie la Sinaia, după cum a promis, şi e silit a amena visita sa la primăvara viitoare.

Intre altele, bătrânul autor spune în scrisoarea sa: „Când am doi fiu, cari luptă pe câmpul de bătăie, nu pot fi liniştit nici o clipă, ei sunt cu grija mereu la ei“.

În afară de cei doi fiu înregimentaţi, *Tolstoi* are şi un fiu ziarist, angajat ca corespondent de diferite ziare ruseşti.

— **Critica armatei ruse.** Un Englez care deja de mult timp petrece în Mandciuria scrie ziarului *Daily Mail* următoarele: Ruşii au avut la Liaoyang 220.000 soldaţi şi 700 tunuri, şi astfel luarea oraşului de către Japonezi n'a fost lucru prea uşor. *Infrângerea Ruşilor aici a fost cauzată de către stângăcia generalilor ruşi.* Soldaţii sunt bavi, ofiţerii sunt zeloşi şi plini de revnă, *generalii însă sunt absolut incapabili de ori-ce conducere strategică.*

— **Forţa militară a Japoniei.** „N. Fr. Presse“ scrie referitor la forţa armată a Japoniei un articol din care extragem următoarele: La începutul războiului se vorbea de 13 diviziuni japoneze; îndată după trecerea la luptă s'au dat pe faţă şi 13 diviziuni de rezervă, cari au sporit cu 50% armata Japoniezilor. De aceste diviziuni nu ţinuse seamă statul maior rusesc, de aceea trimitea încet şi puţine oşti. Acuma însă o parte din secretul cu care Japoniezii şi-au învăluit pregătirile militare, s'a dat pe faţă şi se vede că Japonia numărând cei 12 ani ai rezervei şi ai armatei de linie, dispune de 1.200.000 de oameni, afară de landwehr. Singura greutate e că nu sunt destui ofiţeri, aşa că va trebui să cheme sub arme pe cei liberaţi din pricina vîrstei.

— **„Preot“ calvin defraudant deţinut.** În urma rugărei comunei bisericeşti calvine din *Alsóidecs*, procuratura din *Murş Osorhei* a cerut deţinerea preotului calvin *Kós Tamás* şi a soţiei sale, de oare-ce amândoi erau acuzaţi că au defraudat din banii comunei 5100 coroane, cu care sumă apoi au luat-o frumuşel spre *Hamburg-America*. Dar aşa se vede în America n'au avut stare probabil li-s'au sfârşit paralele, căci zilele trecute s'au rentors în patrie. Cum se vesteşte din *Budapesta* poliţia d'acolo i-a luat sub scutul său numai decât împreună cu prea stimata-i „preoteasă“.

— **Congresul internaţional al scriitorilor dramatici.** Dumineca viitoare se va ţine la

Nancy, în Fracia sub presidiul lui *Alfred Capus* primul congres internaţional al scriitorilor dramatici. Vorbirea de deschidere o va ţine directorul president al societăţii de arte „*L'art Dramatique*“, *Dr Sibille*. Dintre chestiile ce se vor desbate în congres, cele mai importante sunt următoarele: 1. *teatrul popular*; refer. vor fi *Maurice Pottecher*, *Pierre Corneille*, *Fernand Helley*, *L. Gehin*, *Marcel Giunaud* şi *L. Savignac*. 2. *Tinerii scriitori şi teatrele parisiene*; referent: *A. Fourtier*. 3. *Silvercryst* va ţine o conferinţă asupra modurilor de a face posibilă reprezentarea lucrărilor tinerilor scriitori. 4. *Decentralizarea teatrelor din străinătate*; Raportori: *I. Villeneau*, *Paul Beaupain*, *L. Vander-Schoeven*, *Ief-Toussaint* şi *Maurice Bloch*. Seara se va da un splendid banchet, după care va urma reprezentare şi citire de lucrări literare şi muzicale originale.

— **Din orgiile războiului.** *N. Fr. Presse* scrie: Din spusele locotenentului rus *Radziwill*, care a sosit din *Port-Arthur* la *Cifu*, lupta ar fi ajuns la aşă inversunare, încât acuma nu se mai ţine seamă de regulile războaielor civilizate. Mai întâi Ruşii n'ar fi voit să ţie seamă de steagul alb ce înălţaseră vre-o 600 de Japonezi, despărţiţi de al lor şi impresuraţi, ei ar fi urmat a trage salve în el. Atunci însă Japonezii ar fi grăbit nemicirea acestora trăgând în el; dar de atunci numai iau în în seamă nici coloanele sanitare nici steagul alb. Comandantul ar fi dar sfat la 300 de surori de caritate să plece, căci Japonezii vor face măcel desăvârşit la luarea cetăţii, dar ele au refuzat.

— **Cercetare disciplinară din cauza insultării mamei.** Vice-comitele comitatului *Borsod* a pornit o cercetare disciplinară foarte interesantă şi rară în felul ei în contra unui ofiţer comitatens. Nu de mult s'a întâmplat, că scriitorul *Orosz Géza* s'a dus în capitală cu scop să se sinucidă, sărind în Dunăre. Apa rece însă aşa se vede la trezit la cap, căci iute îi reveni dorul de viaţă, şi cum era un bun înotător, a putut ajunge în pace ţermurul. Nici nu era să fie nimic din toată „comedia“, dar lucrul dracului, băiatul drept adio dela maică-sa a adresa o epistolă deschisă ofenţătoare într-un ziar din capitală. În această epistolă nerecunoscătorul fiu a vorbit cu un cinism revoltător despre mamă sa, invinându-o cu fel de fel de acuze grave şi *neadeverate*. Din această epistolă a prins veste nefericita mamă despre fapta fiului ei, şi crezându-l deja mort, l-a plâns cu inima rănită pentru pierderea unicului ei fiu, şi ingrătitudinea cea mare cu care a defăimat-o în faţa lumii. *Orosz Géza* numai atâtea timp a petrecut în capitală, cât i-a trebuit să-şi usuce hainele, şi deloc a plecat acasă de-a dreptul la maică-sa, ca şi când nimic nu s'ar fi întâmplat. Aceasta l-a primit cubraţele des chise iertându-l nemernicia. Nu însă societatea, în care *Orosz Géza* se învîrtia zilnic. Măne-zi *Orosz* a mers la ofiţer, dar n'a fost primit; colegii săi i-a declarat, că nu pot fi într-o sală cu un om, care îşi insultă pe mamă-sa în public atât de grav. În fine vice-comitele a pornit cercetare în contra ticălosului tînăr suspendându-l dela oficiul său de scriitor.

— **Caterisirea lui Dalai Lhama.** Dalai-Lhama din Tibet a fost desărcinat printr-o proclamaţiune chineză în numele împăratului Chinei de funcţiunile sale lumeşti şi spirituale.

În ce priveşte puterea lumească situaţia actuală în care marele consiliu conduce guvernul se consideră ca permanent, pe când în partea sudică a ţării, în apropiere de graniţa indiană *Taschi-Lhama*, amicul Englezilor va conduce deocam-dată afacerile spirituale ale lui *Dalai-Lhama*.

Taşshi-Lhama stă în ordinea erarhică pe deasupra lui *Dalai-Lhama* în ce priveşte rangul bisericesc, şi în timpurile trecute predecesorii lui au fost în acelaşi timp şi suverani spirituali şi suverani lumeşti ai ţării.

Prin proclamaţia împăratului Chinei nu s'a făcut alt-ce de cât s'a revenit la o formă de guvern cu care locuitorii ţerei sunt deprinşi.

Mult timp *Dalai-Lhama* a fost de regulă un băiat, care avea numai formal, printr-o regenţă suveranitatea şi înainte de a deveni major trecea în lumea cealaltă.

Actualul *Dalai-Lhama* detronat şi rătăcitor în străinătate era primul care a ajuns în realitate la maturitate, a luat frânele guvernului şi a domnit. El a stăpânit ca un tiran temut aşa că mic şi mare tremura înaintea lui, s'a stricat de

mulți ani cu suveranul său chinez și cu reprezentantul lui, și a iritat atât timp pe vecinul său puternic englez, până când o expediție a acestora n'a mai putut fi evitată.

Răsboiul din Extremul Orient a fost fatal pentru dînsul.

— **Un nou mod de iluminare cu gaz.** Societatea de gaz din capitală s'a adresat consiliului orașului cu o petițiune, în care recomandă iluminarea cu gaz comprimat. Societatea recunoaște de îndreptățițe excepțiile aduse contra sistemului de iluminare cu gaz, de oare-ce puterea de a lumina a lampelor de gaz este mică; dar acest neajuns poate înceta prin ridicarea intensității luminei.

Ridicarea aceasta a intensității se bazează pe un nou sistem: al iluminării cu gaz comprimat. Acest sistem consistă în aceea, că gazul este cu ajutorul așa numiților compresori supus unei presiuni atmosferice puternice, până-ce se condensează. Acest gaz condensat apoi este condus prin țevi anumite în diferitele stațiuni. Diferența între gazul comprimat și cel regulat este colosală. Lampa Auer are o intensitate de 80—100 lumini (candle), iar lampa cu gaz comprimat de 1000 candle! — ba poate fi și mai mare, pe lângă cu mai puțin gaz se consumă, decât la lampa Auer. Acest sistem de iluminare prima-dată a fost probat în Paris în 1900 pe Câmpul lui Marte (Champs de Mars) și Trocader, iar de doi ani Berlinul se folosește exclusive de acest sistem. Prin urmare și Societatea sus-numită de asemenea recomandă acest sistem spre probă pe calea Andrassy eventual pe alte străzi ori bulevarde. Toată instalațiunea ar costa 150.000 coroane, iar spesele anuale cu iluminare ar fi de 37.000 coroane. Consiliul a transmis proiectul societății de gaz oficiului ingineresc pentru opinie.

— **Noul Valiu la Salonic.** Reuf Pașa, ex-valiu la Erzerum și actualmente consilier de stat, a fost numit valiu la Salonic.

— **Telegrama,** farză în trei acte, de „Original“, sub care pseudonim se ascunde un cunoscut și apreciat scriitor român din Arad, a apărut ca retipărire din „Tribuna“.

Se vinde, pentru societăți de diletanți: 5 exemplare, expediate franco la adresa celui ce comandă, 1 coroană.

Prin poștă mai puțin de 5 exemplare nu se trimit (Numărul persoanelor din piesă e 12). Un exemplar, se vinde cu 30 fil. la Administrația „Tribunei“ și librăria P. Simtion, din Arad.

Recomandăm spre binevoitoarea atențiune a st. nostri cetitori inserția de mai jos a dlui *Pollák Sándor*.

— **Recomandăm în deosebită atențiune a publicului românesc** prăvălia și atelierul dlui *Hartmann Pál* (Boros Béni-tér nr. 161 em. 14) de porțelan și maiolica. Aci se primesc colorări și pictare de vase de porțelan și maiolica după dorință. Aci se pot căpăta tot felul de vase de prânz, de dejun, de teă etc.

— **Atragem atențiunea binevoitoare a p. t. public de dame** asupra inseratului dlui *Hauer Lajos* farmacist în ARAD (Pécskai-út).

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile §-ului 12 din statutele Reuniunii învățătorilor dela școalele populare gr. or. rom. confessionale din propresbiteratele Timișoara Belint, Comloșulmare și Lipova, prin aceasta se convoacă adunarea generală ordinară de est an a acestei Reuniuni pe Lună, în 20 Septembrie (3 Oct.) 1904 la 9 ore a. m., în localitățile școlii confessionale gr.-or. rom. din *Lipova*, pe lângă următorul program:

Sedința I.

Înainte de amiază:

1. La 9 ore participare la sf. liturgie și chemarea duhului sfânt.
2. La 11 ore deschiderea adunării generale.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Presentarea rapoartelor și alegerea comisiunii de 3 membri pentru cenzurarea socoților anuale.
5. Disertațiuni și prelegeri.

Sedința II.

Aceeași zi după amiază:

6. Pertractarea raportului comitetului central și aprobarea socoților anuale.

7. Defigerea locului pentru proxima adunare generală.

8. Eventuale propuneri.

9. Inchiderea adunării generale.

NB Numai acele prelegeri și disertațiuni se vor admite, ce cu 3 zile mai înainte s'au anunțat la președintele Reuniunii

Membrii sunt invitați a se însinua de cu vreme pentru încuartirare la învățătorul Iuliu Putici din Lipova, unde au să se facă și însinuările pentru participarea la excursiunile contemplant la Miniș, eventual și la Hunedoara (V.-Hunyad).

Dat din sedința comitetului Reuniunii ținută în timișoara-Fabric, la 28 Iulie (10 August) 1904.

Dr. Tr. Putici,
președinte.

Aurel Badescu,
notar.

Comitetul despărțământului „Cluj“ al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ prin aceasta convoacă adunarea cercuală pe 9 Octombrie st. n. 1904, 3 ore p. m. la Cluj (localitatea casinei române, strada: Deák Ferencz Nr. 4) și invită cu toată onoarea pe toți membrii și pe toți aceia, cari se interesează de „Asociațiune“ și doresc a promova interesele ei, — să participe la aceasta adunare, carea se va ținea după următorul

PROGRAM.

1. Deschiderea adunării prin președinte
2. Exmiterea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal adunării.
3. Raportul comitetului despre activitatea din acest cerc.
4. Exmiterea comisiunilor:
 - a, pentru incasarea și înscrierea de membri noi,
 - b, pentru cenzurarea raportului comitetului.
5. Eventuală disertație.
6. Rapoartele comisiunilor exmise conform punctului 4., și deliberarea asupra lor din partea adunării.
7. Alegerea comitetului pe 3 ani.
8. Eventuale propuneri.
9. Inchiderea adunării prin președinte.

Din sedința comitetului despărțământului Cluj, ținută în

Cluj, 11 Septembrie 1904.

Dr. George Ilea,
director.

Dr. Victor Porușiu,
secretar.

Concurs.

Societatea „Transilvania“, înființată la 1867, pentru ajutorul studenților și elevilor meseriași Români, din Transilvania și părțile ei, publică concurs pentru acordarea stipendiului „Papiu Ilarian“ de 1800 lei anual, spre sudierea științelor istorice, la una din Universitățile străine.

Concursul se va ținea în ziua de 14 Oct. 1904. Condițiunile ce trebuiesc să întrunească concurenții pentru acest stipendiu sunt:

- a) Să fie tatar al Universităților ungare, (să aibă examenul de stat sau doctoratul);
- b) Concurenții vor adresa cererile lor până în ziua de 28 Septembrie st. v. D-lui G. Missail președintele Societății str. Grațioasă 2. v. București. Cererile vor fi însoțite de acte originale sau copii legalizate, prin care se dovedească că întrunesc condițiunile de mai sus.

c) Pe lângă actele de calificare, vor mai alătura: actul de naștere, prin care să se constate că, concurentul n'a trecut etatea de 30 ani, certificat medical, constător că nu este atins de nici o infirmitate sau boală cronică.

d) Stipendiul se acordă pe timp de doi ani, cel ce va obține stipendiul, se va obliga prin act autenticat de notarul public, cum după terminarea studiilor va rămâne în patrie.

În cas contrariu, va fi obligat de Societatea pentru rambursarea sumelor cheltuite cu el pe timpul studiilor.

De asemenea va fi obligat, a trimite comitetului la finele fie-cărui semestru școlar certificate de frecventare a cursurilor și progresul obținut

la studii, rezultatul fiind negativ i-se va detrage stipendiul.

Orî-ce cerere sosită după termenul fixat mai sus 28 Sept. st. v. 1904 nu se va lua în considerație.

București, 9 Septembrie 1904.

Comitetul.

Bibliografie.

A apărut:

Noul abecedar de Dr. P. Spran. Nagyszeben (Szibiu). Tiparul Tipografiei archidieceesane 1904 prețul 40 fil.

Căluza noului abecedar de Dr. P. Span Nagyszeben (Sibiu). Tip. tip. archidieceesane 1904.

Biserica din Lehecent-Cărpinet. Schiță istorică de S. S. Secula. Tipogr. diecesană, Arad.

INSERTIUNI și RECLAME.

Prăvălia de fer și deosebite instrumente

a
Fraților Berta

(Berta-Testvérek)

Arad, Andrásy-tér 3.

Telefon 386.

Telefon 386.

Deposit bogat în fer și mărfuri de metal. În diferite instrumente, în *ferarii pentru mobile și edificii, cuptoare de fer de Nadrág și Meiding de primul rang. Mașine* (sparher) pentru bucătării de Olanda elegante, specialități pentru economia de casă, *dulapuri pentru ghiță.*

Arme Ferlah și Piper, puște pentru vânători. Mopopol de vânzare a *coaselor de oțel Barabás Béla* și a pompelor de stropit contra neronosporei pe lângă o garanță de 10 ani. Instrumente de vierit etc.

Foarfece engleze Solingene veritabile, peneluri și briciuri,

Deposit esclusiv «AHOI».

Pe seama ținuturilor sud-ungare unicul deposit al lustrului de argint: VENUS pentru cuptoare.

Comandele din provincie se efectuesc pentru prețurile ieftine de zi. Nr. 221 150

Bijuterii, oroloage, aur călcat

și recușite de argint, seduli de amanetare cumpără pentru prețurile cele mai mari ori le schimbă pentru obiecte noi

DEUTSCH IZIDOR

ciasornicar și giuvaergiu

A R A D, Strada Bisericii
(Palatul minorităților.)

Isvorul cel mai estin de cumpărare de
bijuterii și oroloage.

Se caută un învățăcel.

Nr. Telefonul 438.

381

Editor-proprietar: George Nichin
Redactor responsabil: Ioan Russu-Sirlanu.

BAZAR NOU!**MARFURI NOUE!****CASĂ de MODĂ și TRUSOURI PENTRU DAME**

Masztig Pál, Arad,

ANDRÁSSY-TÉR 22 sz., față în față cu casa comitatului.**Au sosit mărfurile cele mai noi pentru femei și bărbați. — Mare asortiment de:****pânze, șifon, rechisite de masă, mărfuri gata pentru dame și trusouri.**

Rugând on. public să binevoiască să cerceteze cât mai des prăvălia mea bogat asortată, rămân

854

cu stimă **MASZTIG PÁL.**

=====
 Depositul și atelierul de reparare cel mai vechiu de
 mașine de cusut și de biciclete în Arad.
 =====

Asortiment bogat de

Mașine de cusut Singer

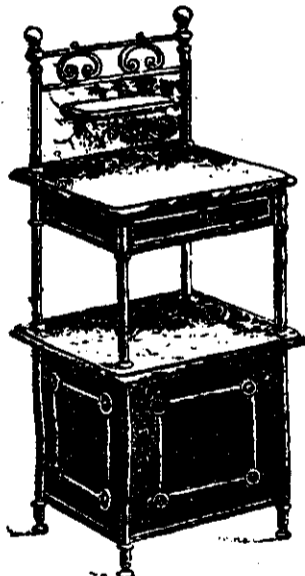
288

Biciclete engleze și de biciclete cu motor

Clopoțel electric și telefon.

HAMMER VILMOS**— ARAD, Sabadság-tér 7. szám. —**

Nr. Telefonului 96.

Fabrică de mobile în Arad.Am onoare a atrage binevoitoarea a
tențiune a m. on. public asupra**fabricii mele de mobile**

aranjată în

Arad, colțul străzilor Deák Ferencz
și Lázár Vilmos,unde se pregătesc paturi de fer, mese, du-
lapuri pentru lavoare, căruțe pentru copii
executate în modul cel mai artistic. Cu
începerea sezonului recomand moderatorul
de căldură pentru cuptoare, cari le am în
vânzare pentru prețuri calante și executate
foarte cu gust.Fac la comande noi și provăzute cu
gravuri și desemnuri după cerere. Hotelle-
rilor, cafegiilor și proprietarilor de localuri
de vară recomand flăgările mele și scau-
nele mele de grădini fabricate proprii. Se
primesc reparaturi de mobile, politură și
vopsire de nou.Recomandându-ne binevoitorului sprigin
al on. public din loc și din provincie, ră-
mânem cu perfectă stimă:**FLEISCHER TESTVEREK**

A R A D,

316

Colțul străzilor Deák Ferencz și Lázár Vilmos.

Igaz

382

Sándor

ciasornicar și giuvsargiu.

— A R A D, Piața Libertății —

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint căleat cumpără p. prețul
cel mai mare de zi, ori schimbă pentru
alte obiecte de aur și argint.Primul atelier din Arad, pentru re-
pararea de ciasornice și bijuterii.

Telefon Nr. 135.

GELLER I.

giuvaergiu.

Arad, Piața Andrassy Nr. 14.

Palatul Hermann.

384

Deposit bogat de bijuterii, de obiecte verita-
bile de argint, precum și de oroloșe de
aur și argint.

Reparări și transformări în atelierul propriu.

Biurul de arhitectură

al lui

BIRÓ ERNŐ, arhitect

— ARAD, Eötvös-utca 17 —

Pregătește ori-ce fel de planuri
și acceptază tot felul de lucru apar-
ținător în sfera arhitecturii mai

217

înalte.

Ocaziune excepțională!

Din cauza zidirei și câștigării de local, vin-
dem pentru prețuri originale de fabrică:

Servicii de prânz, de cafea, de ceai și de mocca.
Ceasce de cafea, ceai și de mocca în suțe de feluri.
Farfurii, tot felul de etaloane (blide) și ștelage
pentru fructe și aluaturi.

SERVICII DE ȘTICLA fabricate excelente din țeară și din străinătate.
ȘTICLE, PAHARE, FARFURII DE ȘTICLA dela cele mai simple până la
cele mai fine.

SERVICII Pentru LICORURI, VIN, ȘI BERE colorate ori din sticlă de cristal.
Obiect de lux și folosire de alpacca și argint de China, execuțiunea cea
mai modernă.

Obiecte de lux, vase, figuri etc. din porțelan fin, maiolica și fayence. —
Vase de nichel, mărfuri de metal, articol pentru arangiarea de caline. —

Tasuri pentru servirea de floor, și altele din lemn, sticlă și metal.
Recușite de mâncare din alpacca, ori argintate ori nickelizate, fabricate
din țeară.

Lămpi: Pentru saloane, dormitor, refectorii, biurouri, pentru
apartamente de biliard și cabinete de lectură: Pentru
restaurante, localuri de grădini și buline. Cu luminare electrică, de gaz,
acetylen, petrol ori spirit

Ocaziune binevenită dar foarte scurtă pentru cumpărarea de
trusouri, și alte lucruri pentru arangiarea de locuințe, ville,
verande și locuințe de câmp. 308

Gebhart J. és Fia.

ARAD, Andrassy-tér 16 szám.

Fondat la 1850 Nr. Telefon. de stat și com. 219.

Comande din provincie se eșecută prompt și la
moment. Izvor potrivit pentru revinzători, uiegari,
măsari și restaurante.

— Intreprindere de sticlărie. —

Colorare de porțelan și maiolica de artă!

Boros Béni-tér 16 sz 1, em. 14.

Respectuos aduc la cunoștința partinitorilor și
spriginitorilor industriei de artă maghiară, că în atelierul
meu de colorare indeplinesc colorări celui mai distins
gust corespunzătoare.

P. O. Public poate comanda la mine vase de
prânz, de dejun, de tea etc. după ori-ce model. Pietez
porțelan în mode cel mai bun executat, cu numele,
monograme, pentru prețurile cele mai ieftine. Coman-
dele se pot alege după modele gata și din cataloage
ilustrate, pe care îl pun ori-cărui, care îl cere pe o
carte postală, la dispoziție.

Nisuița mea principală este să bine merit de
Increderea și îndestulirea on. public.

Primesc pictări de oleu și aquarel etc.

Dau ore la domiciliu damelor iubitoare de pic-
tură de porțelan, maiolica, ear vasele pictate de ele
le ard.

Vase de porțelan, maiolica, și sticlă sparte, nu-
mai eu sunt în stare aici în Arad să le lipsesc în cup-
torul meu, pentru a putea fi folositoare și mai departe.

Cu deosebită stimă:

HARTMANN PÁL.

284

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

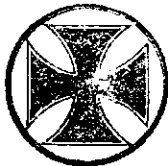
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și inviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă
și folosește contra durerilor de
cap, urechi și dinți, migrene,
neuralgie, impedecarea circu-
lațiunii sângelui, anemie, ame-
țeli, șinituri de ureche, bătaie
de inimă, sgârșiri de inimă,
astma, auzul greu, sgârșiri de sto-
mac, lipsa poftel de mâncare, răceală
la mâni și picioare, slăbirea peste tot,
reuma, podagră ischias, undul în pat,
influenza, insomnia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sângelui și con-
tra multor altor boale, cari la
tractare normală a medicului
se vindecă prin electricitate.
Insusirea acestui aparat este,
că vindecă nu numai din timp
în timp, ci introduce constant
în corpul omenesc binefăcătorul cu-
rent, când pe departe vindecă
cu succes boalele aflătoare, eară
pe de altă parte e cel mai bun
seut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei, că acest apara-
t vindecă boale vechi de 20 ani.

În cancelaria mea seafă atestată incurse din toate părțile lumii
cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste
atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin apa-
ratul meu, primește banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul
meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu
poate fi confundat cu aparatul „Volta“, care atât în Germania, cât și în
Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu
electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut,
apreciat și respândit.

Chiar și iestinatatea estraordinară a crucei mele electro-magne-
tice o recomandă cu înțepire. 206

Prețul aparatului mare e Cor. 6.
folosibil la merburî învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copil și la femei de consti-
tuție foarte slabă.

Locul central principal de vânzare și espedare pentru țeară
și străinătate e:

Müller Albert, Budapesta, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Condițiunea principală a

FRUMȘETEI

este, că fața și mânil să fie fine, ear în scopul acesta
mijlocul cel mai potrivit este

Crema-Gyöngy

care este cu desăvirșire inofensivă și face pelea fină
de loc după o singură folosire.

În urma unei folosiri îndelungate mitesserii supă-
răcioși, alunițele și petele de ficat dispar.

Prețul un borcan 1 cor.

Săpun la Crema-Gyöngy 1 cor.

Se poate comanda dela:

farmacistul HAUER LAJOS.

ARAD, Pécskai-ut.

287